

TEKI ŹRÓDŁOWE

Obraz stanu wojennego
w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Teki źródłowe

Muzeum Historyczne w Lubinie

Obraz stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Prezentujemy Państwu teleksy, jakie wysyłano z Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Legnicy (KW PZPR) do Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (KC PZPR). Opieramy się na zachowanych materiałach zdeponowanych w Archiwum Państwowym we Wrocławiu, Oddział Legnica (AP Legnica). Numeracja wskazuje, iż nie wszystkie teleksy się zachowały. Aparat naukowy służy do dalszych prac poznawczych związanych z życiem codziennym w Zagłębiu Miedziowym, a także ma za zadanie ułatwiać odbiór dokumentu.

1982, styczeń 26
Teleks nr 43

AP Legnica, KW PZPR, sygn. 750
maszynopis

Z pierwszych odgłosów na temat wczorajszego wystąpienia tow. Jaruzelskiego wynika, iż zostało ono bardzo pozytywnie przyjęte przez członków PZPR i aktyw partyjny. Podkreśla się, że przemówienie jest rzeczowe i konkretne, otwarte i szczere, a jednocześnie bardzo komunikatywne, docierające do każdego odbiorcy, bez względu na poziom wykształcenia. Oto niektóre wypowiedzi: „tow. Jaruzelski mówił prostym językiem, nie bawił się w politykowanie, używał faktów i mocnych słów”, „wystąpienie premiera to nie zakamuflowane, owijane w bawełnę słowa, ale otwarty i zdecydowany program, który powinien dotrzeć do każdego patrioty”, „niektóre stwierdzenia tow. Jaruzelskiego zaskakiwały, bo zaczął mówić otwarcie o tych sprawach, o których dotychczas mówiono bardzo delikatnie”.

Wypowiadający się w dniu dzisiejszym zwracają uwagę na stwierdzenie tow. Jaruzelskiego, iż wprowadzenie stanu wojennego nie oznacza rezygnacji z procesu odnowy, ale zostanie jednocześnie wydana walka nieróbstwu, pasożytnictwu i spekulacji. Pozytywnie odebrano ocenę lat 70-tych i okresu posierpniowego, szczególnie w kontekście „wyważenia osiągnięć i błędów”. Z zadowoleniem przyjęto określenie terminów wychodzenia z kryzysu oraz terminu zniesienia większości ograniczeń stanu wojennego. Pełną aprobatę zyskała zapowiedź tworzenia zabezpieczeń przed wynaturzeniami i biurokracją w przyszłości. Zwraca się uwagę na zdecydowane działania premiera w kwestii powołania Trybunału Stanu (wiele osób sądziło, że „sprawa na Sejmie przejdzie”. Jednocześnie żąda się, by Trybunał natychmiast po utworzeniu przystąpił do działania, gdyż „od sprawiedliwie wymierzonej kary wszystkim winnym kryzysu zależy wiarygodność władzy i pozyskiwanie zaufania społeczeństwa”.

Innym komentowanym problemem wczorajszego wystąpienia jest stanowisko zajęte wobec państw zachodnich. Podoba się stosunek do Re[a]gana – „nareszcie zdjęto mu przyłbicę”. Jednocześnie wyrażana jest obawa „czy Polska wytrzyma nałożone sankcje gospodarcze”. Dużo osób utożsamia się z decyzją w sprawie otwarcia granicy dla tych, którym „pachnie zachodnia demokracja i dobrobyt”.

Przemówienie sejmowe tow. Jaruzelskiego wzbudziło też wątpliwości niektórych osób. Oczekiwano np. na więcej konkretów w sprawie przyszłości ruchu związkowego. Są również wypowiedzi „ostrzegające” przed nadmiernym optymizmem, ponieważ „dobrych programów i wystąpień mieliśmy już w naszej historii wiele, gorzej było z ich realizacją”. Nie wszyscy też w pełni popierają znoszenie ograniczeń stanu wojennego. Wskazują, że jest to wprawdzie zgodne z oczekiwaniem społeczeństwa, ale może przynieść powrót do anarchii i bałaganu w kraju.

Wiele organizacji partyjnych przystąpiło do odbywania drugiej tury zebrań organizowanych w okresie trwania stanu wojennego. Na terenie działania niektórych komitetów proces ten jest mocno zaawansowany – np. w mieście Jawor pozostały do odbycia jeszcze cztery zebrania partyjne. Przebieg zebrań wskazuje na to, że obecny okres to dalszy etap procesu konsolidacji, wzrostu aktywności i dyscypliny partyjnej.

W dyskusji – obok wielu innych problemów – podnosi się sprawę nienadążania propagandy partyjnej za biegiem czasu. Mówi się: „propaganda nie spełnia oczekiwań szeregowych członków partii”, „z wrywkowych i cedzonych informacji wynika na przykład, że jest wiele namacalnych dowodów świadczących o wrogiej działalności sił antysocjalistycznych. Po co się to trzyma w tajemnicy? Tylko poprzez pokazywanie konkretnych faktów można przekonać ludzi. W Zakładach Górniczych „Lubin” dużym zainteresowaniem cieszy się materiał „Droga do władzy” zawierający fotokopie wielu dokumentów. Górnicy pytają: „dlaczego wydawnictwa tego jest tak mało, powinno się je kupować w kiosku, a partia to trzyma dla siebie”, „z takimi materiałami należy szerzej wychodzić bezpośrednio do robotników, a nie tylko do aktywu”.

Podwyżka cen artykułów spożywczych oraz system proponowanych rekompensat nie wywołuje już tak wielu komentarzy, jak przed kilkoma dniami. Ludzie zdają sobie sprawę z konieczności zmiany cen tych wyrobów. Z dużym niezadowoleniem mówi się natomiast o „astronomicznych” cenach artykułów przemysłowych. Oczekuje się na zdecydowane działania rządu w kwestii kontroli zasadności kalkulacji cen. Pozytywnie ocenia się weryfikację ceny samochodów oraz energii elektrycznej. Notuje się wypowiedzi „rząd jednak bierze pod uwagę wnioski ludzi, żeby tylko posunięcia te były nadal kontynuowane”.

Sekretarz KW PZPR

Zbigniew Korpaczewski

Muzeum Historyczne w Lubinie

Seria wydawnicza:
Teki Źródłowe Muzeum Historycznego w Lubinie

Tom IV
Obraz stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Wstęp, wybór i opracowanie
Marek Zawadka

Opracowanie graficzne
Jacek Świerad

Skład i łamanie
Joanna Wagner-Głowińska, Wydawnictwo GAJT 1991 s.c.

Publikacja w ramach projektu: 40. rocznica stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym 1981–1983, pod redakcją Marka Zawadki

© Copyright by Muzeum Historyczne w Lubinie
Lubin 2021–2023